

**Wymagania edukacyjne
z języka polskiego
dla klasy VII**

Kształcenie literackie i kulturowe				
<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
• Samodzielnie odczytuje i twórczo wykorzystuje treści zawarte w tekście • szczegółowo omawia obrazy poetyckie w wierszu i ich funkcję w utworze • inicjuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego • samodzielnie czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur • wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach	• Czyta ze zrozumieniem tekst literacki i popularnonaukowy • samodzielnie i krytycznie wybiera różnorodne informacje z tekstu, tworzy notatkę w formie dostosowanej do potrzeb, rozpoznaje nastrój i nazywa intencje nadawcy komunikatu • odczytuje i omawia przenośny sens utworów poetyckich i prozatorskich • wyjaśnia intencje nadawcy • wyjaśnia i analizuje informacje zawarte w tekście wyrażone pośrednio i	• Czyta ze zrozumieniem tekst literacki i popularnonaukowy • na podstawie tekstu tworzy samodzielną notatkę: pisze plan, formułuje pytania i wyszukuje odpowiedzi • właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu • odczytuje przenośny sens utworów poetyckich i prozatorskich • charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi • rozpoznaje intencje nadawcy • omawia temat i główną myśl na poziomie	• Czyta ze zrozumieniem tekst literacki i popularnonaukowy • zna treść lektur zaplanowanych do omówienia w kl. 7 i przewidzianych do egzaminu • wybiera najważniejsze informacje z tekstu • rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy • określa temat i główną myśl tekstu, zwłaszcza na poziomie dosłownym • w prostych tekstach oddziela fakty od opinii • zna typy narratora i narracji w tekście • rozumie pojęcia	• Czyta płynnie tekst literacki i popularnonaukowy • zna treść lektur zaplanowanych do omówienia w kl. 7 i przewidzianych do egzaminu • wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym • wskazuje najważniejsze informacje w tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy • wie, co to jest fakt i

biograficznych w tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi • • pracuje nad swoim rozwojem i szuka inspiracji do wzbogacenia swoich tekstów w słownikach, encyklopediach, internecie i innych źródłach wiedzy • • samodzielnie omawia i analizuje dany tekst w sposób wyczerpujący i poprawny	wykorzystuje • szczegółowo omawia temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym i przenośnym • odróżnia fakty od opinii • rozpoznaje typy narratora i narracji oraz dostrzega różnice między narracją pierwszo- i trzecioosobową • • definiuje pojęcia bohater statyczny i bohater dynamiczny • ocenia postawy i emocje bohaterów • interpretuje relacje między postaciami • omawia system wartości z utworu • interpretuje tytuł utworu • omawia genezę utworu • przetwarza wydarzenia z lektury • omawia wątek główny i wątki poboczne w utworze	dosłownym, formułuje wnioski • rozpoznaje fakty i opinie • rozpoznaje typy narratora i narracji w tekście • wyjaśnia pojęcia bohater statyczny i bohater dynamiczny • analizuje postawy i emocje bohaterów, formułuje wnioski • omawia relacje między postaciami • określa system wartości z utworu • omawia znaczenie tytułu utworu • podaje genezę utworu • porządkuje wydarzenia z lektury • rozróżnia w utworze wątek główny i wątki poboczne oraz tekst główny i poboczny w dramacie, monolog i dialog oraz punkt kulminacyjny • określa znaczenie i funkcje motto • wyjaśnia alegoryczne	bohater statyczny i bohater dynamiczny • omawia postawy i emocje bohaterów • wypowiada się na temat relacji między postaciami • wskazuje system wartości w utworach • rozumie znaczenie tytułu utworu • zna genezę utworu • wymienia wydarzenia z lektury • wyjaśnia, czym są wątek główny i wątki poboczne, akt i scena oraz tekst główny i poboczny w dramacie, monolog i dialog oraz punkt kulminacyjny • wskazuje motto • rozumie alegoryczne znaczenie bohaterów utworu • wie, czym jest symbol i rozumie znaczenie wybranych symboli • rozumie przesłanie dzieła	opinia • rozpoznaje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi • wie, jakie są typy narratora i narracji w tekście • zna pojęcia bohater statyczny i bohater dynamiczny • dostrzega postawy i emocje bohaterów • dostrzega relacje między postaciami • dostrzega system wartości w utworach • zna znaczenie tytułu utworu • zna podstawowe okoliczności powstania utworu • zna wydarzenia z lektury • wie, czym są wątek główny i wątki poboczne, akt i scena oraz tekst główny i poboczny w dramacie, monolog i dialog oraz punkt kulminacyjny • wie, czym jest motto • dostrzega alegoryczne
---	---	--	---	---

	• interpretuje motto • omawia alegoryczne znaczenie bohaterów utworu • definiuje pojęcie symbolu i interpretuje ich znaczenie • omawia przesłanie dzieła • dokładnie omawia cechy liryki, epiki i dramatu jako rodzajów literackich • dobrze zna i omawia fakty z biografii najważniejszych autorów lektur • omawia elementy autobiograficzne w utworze	znaczenie bohaterów utworu • wyjaśnia pojęcie symbolu i odczytuje ich znaczenie • określa przesłanie dzieła - wymienia cechy liryki, epiki i dramatu jako rodzajów literackich, podaje przykłady utworów - zna i omawia fakty z biografii najważniejszych autorów lektur - wskazuje elementy autobiograficzne w utworze	• rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne • <i>zna rodzaje i gatunki literackie</i> - zna cechy liryki, epiki i dramatu jako rodzajów literackich - zna podstawowe fakty z biografii najważniejszych autorów lektur - rozpoznaje elementy autobiograficzne w utworze	znaczenie bohaterów utworu • wie, że utwór ma znaczenia symboliczne • dostrzega przesłanie dzieła • wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami • <i>wie, jakie są rodzaje i gatunki literackie</i> • rozpoznaje, że dany tekst należy do liryki, epiki lub dramatu - zna podstawowe fakty z biografii najważniejszych autorów lektur - wie, że w niektórych utworach są zawarte elementy autobiograficzne
--	---	--	---	--

Tworzenie wypowiedzi				
<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				

• w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy związane z omawianą tematyką • - samodzielnie pisze rozwiniętą rozprawkę z tezą, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi • udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem językowym, ortograficznym i stylistycznym, • samodzielnie redaguje wszystkie poznane formy wypowiedzi cechujące się ciekawym twórczym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором	• dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych • wymienia cechy rozprawki, przemówienia i recenzji • rozróżnia tezę od hipotezy, argument od kontrargumentu oraz pojęcia : wniosek, przykład • formułuje argumenty i kontrargumenty • hierarchizuje argumenty • formułuje wnioski • porządkuje wywód • sporządza plan kompozycyjny rozprawki • pisze rozwiniętą rozprawkę • w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje	• dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych • tworzy formy wypowiedzi poznane w klasach 4 – 6 • wymienia cechy rozprawki, przemówienia i recenzji • wymienia ich elementy składowe • wyjaśnia, czym jest teza, a czym hipoteza, argument, i kontrargument, przykład oraz wniosek • wyjaśnia, na czym polega hierarchizacja argumentów • pracuje nad planem kompozycyjnym rozprawki • pisze rozprawkę z tezą	• udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych na zadane pytania • wyszukuje potrzebnych informacji w tekście • tworzy formy wypowiedzi poznane w klasach 4 – 6 • wie, co to jest rozprawka i zna jej cechy oraz przemówienie i recenzja • rozpoznaje ich elementy składowe • potrafi zredagować podane formy wypowiedzi • zna pojęcia związane z rozprawką : teza, hipoteza, argument, kontrargument, przykład, wniosek • wie, na czym polega hierarchizacja argumentów • rozumie konieczność porządkowania wypowiedzi	• formułuje proste odpowiedzi na zadane pytania • wyszukuje potrzebnych informacji w tekście • tworzy formy wypowiedzi poznane w klasach 4 – 6 • wie, co to jest rozprawka, przemówienie i recenzja • rozpoznaje ich elementy składowe i potrafi zredagować podane formy wypowiedzi (pod kierunkiem nauczyciela) • zna pojęcia związane z rozprawką : teza, hipoteza, argument, kontrargument, przykład, wniosek •
--	---	--	---	--

środków językowych • analizuje i porównuje różne teksty i wyciąga stosowne wnioski	poprawny język, bogate słownictwo, w tym frazeologizmy • komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, stylistycznym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi • uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady,		argumentacyjnej • zna zasady tworzenia planu kompozycyjnego rozprawki	
Kształcenie językowe				

<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
- funkcjonalnie korzysta z wiedzy z nauki o języku, w tym z wiedzy o imiesłowach przysłówkowych, przymiotnikowych i imiesłowowym równoważniku zdani - funkcjonalnie wykorzystuje skróty i skrótowce w swoich wypowiedziach - funkcjonalnie korzysta z wiedzy o zróżnicowaniu języka - stosuje w swoich wypowiedziach bogate słownictwo - świadomie stosuje neologizmy i archaizmy oraz frazeologizmy w swoich wypowiedziach - wykonuje prace dodatkowe na zajęcia	- Rozpoznaje wszystkie części mowy i części zdania - Poprawnie stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne - rozpoznaje i stosuje różne rodzaje zdań złożonych - podaje wszystkie informacje na temat rodzajów, cech i funkcji imiesłowów - poprawnie tworzy i odmienia imiesłow - bezbłędnie pisze nie z imiesłowami - rozpoznaje imiesłowowy równoważnik zdania - poprawnie przekształca wypowiedzenia w imiesłowowe równoważniki zdania - rozpoznaje i wyjaśnia różne intencje i cel wypowiedzi - definiuje pojęcia skrót i skrótowiec,	- Rozpoznaje wszystkie części mowy i części zdania - zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne - rozpoznaje rodzaje zdań złożonych - wyjaśnia, że imiesłowy są nieosobowymi formami czasownika - omawia rodzaje i cechy imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych - tworzy i odmienia imiesłowy - stosuje w praktyce zasady pisowni nie z imiesłowami - wyjaśnia, czym cechuje się imiesłowowy równoważnik zdania - przekształca wypowiedzenie w imiesłowowy równoważnik zdania	- Zna wszystkie części mowy i części zdania - zna i stosuje podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne - wymienia rodzaje zdań złożonych - rozumie, że imiesłowy są nieosobowymi formami czasownika - wymienia rodzaje imiesłowów i ich cechy - rozumie zasady tworzenia i odmiany imiesłowów - wyjaśnia zasady pisowni nie z imiesłowami - wie, czym cechuje się imiesłowowy równoważnik zdania - wyjaśnia, jak przekształcić wypowiedzenie w imiesłowowy równoważnik zdania	- zna podstawowe części mowy i części zdania - zna rodzaje zdań złożonych - zna podstawowe zasady ortograficzne i interpunkcyjne - wie, że imiesłowy są nieosobowymi formami czasownika - zna rodzaje i cechy imiesłowów przymiotnikowych i przysłówkowych - zna zasady tworzenia i odmiany imiesłowów oraz pisowni nie z tą częścią mowy - zna pojęcie imiesłowowy równoważnik zdania - zna różne intencje i cel wypowiedzi - zna pojęcia skrót i skrótowiec - wie, że skrótowce występują w kilku

	odwołując się do przykładów • bezbłędnie identyfikuje skróty i skrótowce oraz omawia rodzaje skrótowców • ortograficznie zapisuje skróty i poprawnie odmienia skrótowce • tworzy synonimy, antonimy konkretnych słów • omawia różnicę między wyrazem bliskoznacznym a pokrewnym • podaje przykłady związków frazeologicznych, wyjaśnia ich znaczenia • twórczo przekształca tekst • wyjaśnia pojęcia neologizm i archaizm oraz zna ich rodzaje i funkcje • omawia różnice między mową zależną a mową niezależną oraz przekształca wypowiedź poprawnie i twórczo	• rozpoznaje i wyjaśnia różne intencje i cel wypowiedzi • objaśnia pojęcia skrót i skrótowiec • rozpoznaje skróty i skrótowce w tekście • rozpoznaje rodzaj skrótowca oraz stosuje w praktyce zasady pisowni skrótów i odmiany skrótowców • podaje przykłady synonimów, antonimów i homonimów • określa różnicę między wyrazem bliskoznacznym a pokrewnym • wskazuje związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenia • przekształca rozbudowany tekst • wyjaśnia pojęcia neologizm i archaizm oraz zna ich rodzaje i funkcje • określa różnice między mową zależną a mową niezależną oraz	• zna różne intencje i cel wypowiedzi • rozumie pojęcia skrót i skrótowiec • odróżnia skrót od skrótowca • zna rodzaje skrótowców, potrafi je odmienić • zna zasady ortograficzne dotyczące pisowni skrótów • wskazuje synonimy, antonimy i homonimy • wskazuje wyrazy bliskoznaczne i wyrazy pokrewne • rozpoznaje związki frazeologiczne, zna ich znaczenia • przekształca tekst • rozumie pojęcia neologizm i archaizm oraz zna ich rodzaje i funkcje • odróżnia mowę zależną od mowy niezależnej oraz przekształca wypowiedź • wie, czym zajmuje się słowotwórstwo	rodzajach • zna podstawowe zasady ortograficzne dotyczące pisowni skrótów i odmiany skrótowców • rozróżnia synonimy, antonimy i homonimy • odróżnia wyrazy bliskoznaczne od wyrazów pokrewnych • wie, co to jest związek frazeologiczny • przekształca prosty tekst • zna pojęcia neologizm i archaizm • wie, że jest mowa zależna i mowa niezależna oraz jak przekształcić wypowiedź • zna pojęcia związane ze słowotwórstwem : wyraz podstawowy i wyraz pochodny, podstawa i temat słowotwórczy formant, rodzina wyrazów, wyrazy złożone i wie, że wyrazy złożone dzielą się na złożenia,
--	---	--	---	---

	• wyjaśnia, czym zajmuje się słowotwórstwo • rozpoznaje wyrazy podstawowe i wyrazy pochodne • rozróżnia podstawę słowotwórczą i temat słowotwórczy • poprawnie tworzy definicje słowotwórcze • wskazuje w wyrazie formant i rozpoznaje jego rodzaj i funkcje • rozpoznaje rodzinę wyrazów • rozpoznaje wyrazy pokrewne • wskazuje rdzeń i oboczności w wyrazach pokrewnych • wskazuje w tekście różne rodzaje środków poetyckich oraz wyjaśnia ich znaczenie i funkcje w tekście	poprawnie przekształca wypowiedź • wypowiada się na temat słowotwórstwa • wyjaśnia, czym są wyrazy podstawowe i wyrazy pochodne • wskazuje podstawę słowotwórczą i temat słowotwórczy • tworzy definicje słowotwórcze • wskazuje formant i omawia różne rodzaje formantów i ich funkcje • rozpoznaje rodzinę wyrazów • rozpoznaje wyrazy pokrewne • wskazuje rdzeń i oboczności w wyrazach pokrewnych • wskazuje w tekście różne rodzaje środków poetyckich oraz wyjaśnia ich znaczenie i funkcje w tekście	• wie, czym jest wyraz podstawowy i wyraz pochodny, podstawa i temat słowotwórczy formant, rodzina wyrazów, wyrazy złożone i wie, że wyrazy złożone dzielą się na złożenia, zestawienia i zrosty • zna rodzaje i funkcje formantów • rozpoznaje w tekście różne rodzaje środków poetyckich oraz ich funkcje w tekście	zestawienia i zrosty • wymienia środki poetyckie oraz zna ich funkcje w tekście
--	--	--	---	--